Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje bg originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

bulgaaria keel

Swipe to change

# Kohtukorraldus liikmesriikides

Bulgaaria

Sellel lehel antakse ülevaade Bulgaaria kohtusüsteemist.

## Kohtukorraldus – kohtusüsteem

Õigusemõistmine toimub Bulgaarias kolmes astmes. Kohtud on riigiorganid, mis mõistavad õigust tsiviil-, kriminaal- ja haldusasjades.

Bulgaarias tegutsevad järgmised kohtud:

piirkondlikud kohtud – 113;

ringkonnakohtud – 28;

halduskohtud – 28;

kriminaalasjade erikohus – 1;

apellatsioonikohtud – 5;

kriminaalasjade eriapellatsioonikohus – 1;

sõjaväekohtud – 5;

sõjaväe apellatsioonikohus – 1;

kõrgem kassatsioonikohus – 1;

kõrgem halduskohus – 1.

## Kohtute haldamine

Bulgaaria kohtute korraldus ja tegevus on reguleeritud kohtute seadusega, milles on sätestatud kohtuorganite struktuur ja tegevuspõhimõtted ning millega reguleeritakse asjaomaste organite omavahelisi suhteid ning suhteid seadusandlike ja täidesaatvate organitega.

Bulgaaria ametlikus väljaandes nr 64/2007 avaldatud kohtute seaduse kohaselt on kõrgeim haldusorgan kõrgem justiitsnõukogu, mis vastutab kohtusüsteemi haldamise ja selle sõltumatuse tagamise eest. Kõrgem justiitsnõukogu määrab kindlaks kohtusüsteemi koosseisu ja töökorralduse ning haldab seda süsteemi asjaomaste organite sõltumatust mõjutamata.

Kõrgem justiitsnõukogu määrab justiitsministri ettepaneku alusel ja sõjaväekohtute puhul koostöös kaitseministriga kindlaks kohtupiirkondade arvu ning piirkondlike, ringkonna-, haldus- ja apellatsioonikohtute asukohad.

Piirkondlike, ringkonna-, haldus-, sõjaväe- ja apellatsioonikohtute territoriaalsed tööpiirkonnad ei pruugi tingimata kattuda riigi territooriumi haldusjaotusega.

## Kohtute liigid – lühikirjeldus

**Piirkondlikud kohtud** – peamised esimeses astmes kohtuasju arutavad kohtud. Nende otsuste peale saab esitada apellatsiooni vastavale ringkonnakohtule.

**Ringkonnakohtud** – toimivad nii esimese kui ka teise astme kohtutena. Esimese astme kohtutena arutavad nad täpselt määratletud kategooriatesse kuuluvaid hagisid, mis on seotud suurte summadega või suure avaliku huviga. Teise astme kohtutena (apellatsioonikohtutena) tegutsedes vaatavad nad läbi piirkondlike kohtute tehtud otsuseid.

**Halduskohtud** – pädevad kõikides kohtuasjades, millega taotletakse haldusaktide väljaandmist, muutmist, kehtetuks tunnistamist või tühistamist, halduskohtumenetluse seadustikuga hõlmatud kokkuleppe õigustühiseks tunnistamist, õiguskaitset haldusasutuste lubatamatu tegevuse või tegevusetuse korral, kaitset ebaseaduslike sunnimeetmete eest, hüvitist kahju korral, mis tuleneb haldusasutuste ja -ametnike ebaseaduslikust tegevusest ja tegevusetusest, hüvitist kahju korral, mis tuleneb sunnimeetmetest, halduskohtute tehtud otsuste kehtetuks tunnistamist või tühistamist ning halduskohtumenetluse seadustiku kohase haldusakti mitteautentseks tunnistamist.

Igaüks võib esitada hagi haldusõiguse või õigussuhte olemasolu või puudumise kindlakstegemiseks, tingimusel et tegemist on õigustatud isikuga ja ükski muu õiguskaitsemeede ei ole kättesaadav.

Need hagid vaatab läbi see halduskohus, kelle geograafilises tööpiirkonnas on vaidlustatud haldusakti välja andnud asutuse asukoht. Kui see asukoht on välismaal, saadetakse hagid arutamiseks Sofia linna halduskohtule.

Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei saa apellatsiooni esitada ühegi haldusakti peale, millega rakendatakse otse Bulgaaria riiklikku välis-, kaitse- või julgeolekupoliitikat.

## Muud erikohtud

**Sõjaväekohtud** arutavad esimese astme kohtutena kriminaalasju, mis on seotud õigusrikkumistega, mille on oma ametiülesannete täitmise raames või sellega seoses väidetavalt toime pannud Bulgaaria sõjaväe kindralid, ohvitserid, allohvitserid ja sõdurid, kaitseministeeriumi tsiviilpersonal ning muude kaitseministeeriumile aru andvatesse struktuuridesse kuuluvate ministeeriumide ja ametiasutuste töötajad ning riikliku julgeolekuasutuse ja riikliku luureteenistuse töötajad. Selliste kohtuasjade puhul on teise astme kohtuks sõjaväe apellatsioonikohus. Sõjaväekohtute pädevus on kindlaks määratud kriminaalmenetluse seadustikus. Nendel kohtutel on sama staatus nagu ringkonnakohtutel.

Bulgaarias on ainult üks **sõjaväe apellatsioonikohus**, mis arutab riigi sõjaväekohtute tehtud otsuste peale esitatud apellatsioone ja vastuväiteid.

**Apellatsioonikohtud** arutavad nende tööpiirkonna ringkonnakohtute poolt esimeses astmes tehtud otsuste peale esitatud apellatsioone ja vastuväiteid.

Sofias asuv **kriminaalasjade erikohus** on võrdväärne ringkonnakohtuga. Selle pädevus on sätestatud seaduses. Kriminaalasjade erikohtu pädevusse kuuluvad kuriteod – eelkõige organiseeritud kuritegelike rühmituste poolt või nende heaks toime pandud kuriteod – on ammendavalt loetletud kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 411a.

**Kriminaalasjade eriapellatsioonikohus** arutab kriminaalasjade erikohtu tehtud otsuste peale esitatud apellatsioone ja vastuväiteid.

**Kõrgem kassatsioonikohus** on kõrgeim kohtuinstants kriminaal- ja tsiviilasjades. Tema tööpiirkond hõlmab kogu Bulgaaria Vabariigi territooriumi. Kõrgem kassatsioonikohus teeb kõrgeimat kohtulikku kontrolli seaduste nõuetekohase ja ühetaolise kohaldamise üle kõigis kohtutes. Kõrgem kassatsioonikohus asub Sofias.

**Kõrgem halduskohus** teeb kõrgeimat kohtulikku kontrolli seaduste nõuetekohase ja ühetaolise kohaldamise üle halduskohtutes.
Kõrgem halduskohus vaatab läbi kaebusi ja vastuväiteid, mis on esitatud ministrite nõukogu, peaministri, asepeaministri, ministrite, ministrite nõukogu otsesesse alluvusse kuuluvate muude institutsioonide juhtide aktide, kõrgema justiitsnõukogu aktide, Bulgaaria riigipanga aktide, piirkonnakuberneride aktide ja samuti muude põhikirjaga kindlaksmääratud aktide kohta; kohus teeb otsuseid teisese õiguse aktide õiguspärasuse vaidlustamise asjades; kassatsioonikohtuna vaatab kohus läbi kohtulahendeid, teeb otsuseid haldusasjades ja vaatab läbi taotlusi haldusasjades tehtud lõplike kohtuotsuste tühistamiseks.
**Bulgaaria Kaubandus-Tööstuskoja juures tegutsev vahekohus**
Vahekohus lahendab tsiviilõiguslikke vaidlusi ja vaidlusi, mille raames käsitletakse lünki lepingutes või lepingute kohandamist uutele tingimustele, olenemata sellest, kas ühe või mõlema poole registreeritud asukoht või elukoht on Bulgaaria Vabariigis.
**Bulgaaria Vabariigi Konstitutsioonikohus**
Bulgaaria konstitutsioonikohus tagab Bulgaarias demokraatlike protsesside pöördumatuse, sest nende protsesside elluviimine on põhiseaduse peamine eesmärk. Konstitutsioonikohus ei ole kohtusüsteemi osa. Tegemist on sõltumatu organiga, millele on volitused antud otse põhiseadusega ja mille tegevus on reguleeritud eriseadusega. Kohtu otsused, milles käsitletakse muu hulgas kodanike inimõiguste ja seaduslike huvide kaitset, võimude lahusust, eraomandi puutumatust, ettevõtlusvabadust, ajakirjanduse sõltumatust, tsensuuri keelamist ja rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni vastavust põhiseadusele, on pälvinud märkimisväärset avalikku ja rahvusvahelist heakskiitu.
Õigusvaldkonna andmebaasid
Igal Bulgaaria kohtul on oma veebisait, kus esitatakse teavet nii kohtu struktuuri ja tegevuse kui ka praeguste ja varasemate kohtuasjade kohta.
Kõrgema justiitsnõukogu veebisaidil esitatakse üksikasjalik loetelu Bulgaaria kohtutest koos nende füüsiliste ja veebiaadressidega (kättesaadav üksnes bulgaaria keeles).
Peamised kohtute veebisaidid on järgmised:
Sofia piirkondlik kohus (Софийски районен съд (СРС));
Sofia linna kohus (Софийски градски съд (СГС));
Sofia ringkonnakohus (Софийски окръжен съд (СОС));
kriminaalasjade erikohus (Специализиран наказателен съд (СпНС));
Sofia apellatsioonikohus (Софийски апелативен съд (САС));
sõjaväe apellatsioonikohus (Военно апелативен съд);
kriminaalasjade eriapellatsioonikohus (Апелативен специализиран наказателен съд (АСпНС));
kõrgem halduskohus (Върховен административен съд (ВАС));
kõrgem kassatsioonikohus (Върховен касационен съд (ВКС));
konstitutsioonikohus (Конституционен съд ).
**Õigusaktide elektroonilised andmebaasid:**
**Tasulised**
Apis;
Ciela;
õigusentsüklopeedia (Юридическа енциклопедия).
**Tasuta**
Lex.
Elektrooniline ametlik väljaanne (Електронен държавен вестник).
**Muud veebisaidid, kust võib leida kasulikku õigusalast teavet:**
rahvusassamblee (Народно събрание);
ministrite nõukogu (Министерски съвет);
justiitsministeerium (Министерство на правосъдието);
kõrgem justiitsnõukogu (Висш съдебен съвет).
Viimati uuendatud: 29/06/2023
Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.